

Az „értelmes tervezettség” hiedelmének boncolgatása...

BEVEZETŐ

Csányi Vilmos

az MTA rendes tagja

Rendhagyó publikációs kísérlet eredményét lapozhatja a továbbiakban az olvasó. A világon mindenhol, nálunk is, egyre gyakrabban érik támadások a tudományos világot. Sokan kérdőjelezik meg a tudományok belső autonómiáját, azt a jogunkat, hogy mi dönthessük el, mire költjük a társadalmak ránk fordítható pénzét. Egyszerűbb volna felismerni, hogy a tudomány belső szerveződésének ismerete nélkül aligha lehet érdemlegesen ezekbe a kérdésekbe beleszólni, de legalább valamiféle racionalitás csírái itt megjelennek. Sokszor azonban a tudomány gyakorlatától nagyon távol állók, jogászok, botcsinálta filozófusok, saját szakmájukat sohasem művelt fizikusok a tudományok illetékességét, a tudomány egészét vonják kétségbe. Teszik ezt egy olyan korban, amely kizárólag a tudományok aktív művelésének köszönheti korszerű mezőgazdaságát, erőműveit, közlekedését, kommunikációját, gyakorlatilag a közel hétmilliárdos emberiség elemi létfeltételeit.

Miközben az evolúciós biológia eredményei orvosi rendelőkben, állattenyésztő és növénytermesztő telepeken, kriminológiai intézményekben jelennek meg, laikusok jól

pénzelt propagandahadjáratot folytatnak az evolúciós elmélet és a modern biológia ellen. Közülünk sokan azt gondolják, hogy ezek a támadások annyira nevetségesek, annyira primitívek, hogy nem szabad időt és energiát pazarolni rájuk. A Szerkesztőség viszont úgy gondolja, hogy valamennyire kötelességünk ezekben a vitákban részt venni. Egyre nő az általunk elutasított, tudományosnak nem nevezhető cikkek száma, egyre több laikus fórumon látjuk, halljuk, olvassuk, hogy a tudományellenes hiedelmek milyen széleskörű támogatást élveznek a társadalomban.

Úgy döntöttünk ezért, hogy egy kiemelt kérdésben, az „értelmes tervezettség” hiedelmének kérdésében egyszeri alkalommal nyílt vitát rendezünk – már csak azért is, mert ez a kreacionista teória magát tudományként definiálja, s ezen az alapon részt kér az iskolai oktatásból és az adófizetők tudományra fordított pénzéből. Közlünk egy írást Tasi Istvántól, aki az ÉT hazai képviselőinek egyik prominense, s egy másikat, amely azt mutatja meg, miféle cikkek érkeznek kéretlenül rendszeresen szerkesztőségünkbe. A mi kritériumaink szerint ezek nem tudományos közlemé-

nyek, de szeretnénk, hogy olvasóink lássák, hogy egy-egy ilyen írás miről és hogyan szól. Ezek mellett felkértünk tudós kollégákat, filozófusokat, tudománytörténészeket, biológusokat és egy kitűnő teológust, hogy a maguk területén elemezzék az „értelmes tervezettség” hiedelmét. A Magyar Tudományos Akadémia az idén csatlakozott a világ 67 tudományos akadémiajának nyilatkozatához,

amely ezt a hiedelmet kizárja a tudományos elméletek sorából. Ezzel a cikksorozattal a magunk részéről a vitát lezártuk tekintjük, és a továbbiakban sem pro sem kontra véleményekkel nem kívánunk foglalkozni. Azt viszont minden tudós kollégának ajánljuk, hogy ha igény és alkalom kínálkozik, a laikus fórumokon aktívan vegyenek részt ezekben a vitákban.

